

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

- на цілий рік 20 кор.
- на пів року 10 кор!
- на чверть року 5 кор.
- на місяць 1-70 кор.

За границю:

- на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
 - на пів року 8 рублів
або 18 франків
- Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні трім неділь і русках сьвят . . . год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. і. «Л. Домбровського (Хорунжия) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише за попереднє застереженя. Рекламачи неопечатані відні від порта. — Оголошеня авчачий приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Падіславім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Економічні конфлікти.

Цлові проекти англійського міністра кольоній Чемберлена наповнили європейську прасу немалим непокоєм. Чемберлен жертвує англійським кольоніям немов монополію збуту рілничих продуктів в матернім краю, а за те жадає, щоби кольонії дали протекційні ціла для єго промислових виробів. Великі англійські кольонії, як австралійський Союз, Канада і кольонії полудневої Африки вагають ся ще перед остаточним кроком, але нема сумніву, що в більшій або меншій мірі узгляднять проекти англійського міністра.

Така цлова унія англійських кольоній з митрополією з двох зглядів загрожує інтересам Європи. З одної сторони позбавляє єї ринку збуту сирих продуктів, яким є Англія для рілничих країв Європи, а з другої сторони, в далеко більшій мірі загрожує європейському промислови, який свої товари вивозить головно до англійських кольоній. Се дотикає найбільше Францію та Німеччину, які являють ся суперниками Англії на поли промислового експорту.

Що-до Канади то вже почала ся цлова війна між Англією і Німеччиною і тамошні ринки уважає вже Европа для себе пронащими. Але головно увага звернена тепер на Австралію і полудневу Африку. Під добу відбувають ся там загальні вибори до репрезентацийних тіл, які рішають про судьбу Чемберленівських проектів. В Капландії, по стрясенях послідної війни європейський імпорт промислових товарів розвинув ся дуже скоро і вже в сій хвилі доходить до 260 мільонів франків. В бурських републиках ще не усталений легальний порядок, так що навіть європейські держави не мають жадних заступників ані в Йогансбургі, ані в Преторії задля оборони своїх інтересів і там судьба промислового імпорту лежить зовсім в руках англійського правительства. Вкінці Австралія вже і тепер мала цлові полекші для англійських товарів, а по переведених виборах займе ясне становище супротив великобританського цлового кордону.

З передвиборчих спорів сторонництв в згаданих кольоніях набирає європейська праса пересвідчення, що они всі годять ся на ексклюзивність англійської торгівлі, та тільки хіба спорять о різні застереженя супроти матерного краю. В виду такого настрою не улягає сумнівови, що — як вже було сказано — внесєня Чемберлена узискають апробату кольоніальних правительств і для промислового експорту Європи настануть тяжкі часи.

В виду того не чудна приязнь Франції і зависть Німеччини до Росії, бо під добу она одна посідає в дійсности широке поле для збуту промислових товарів на Сході. Росія сама не в силі користати з тих ринків, при слабо у себе розвиненім промислі, однак резервує їх для себе розширюючи сферу свого впливу на безмежні а богаті країни Манджурії. Коли перстєнь англійських кольоній замкне ся ухвалою

Чемберленівського проекту, тоді звісний «Drang nach Osten» відживе з тим більшою силою, а може і неминучою конечностю та може довести до приготовлюючого ся віддавна конфлікту між Німеччиною а Росією.

Сьвято української пісні.

Ювілейний Комітет.

Три дні гостини Миколи Лисенка у Львові були одним рядом великих овацій для українського Соловія, але заразом і рядом невгомних старань та трудів зі сторони тих, що устроювали ювілей. Та не лиш через ті три дні, але і на довший час перед тим мусіли члени ювілейного Комітету очевидно докладати великого заходу, щоби таке велике сьвято відбуло ся в тих розмірах і в таким порядку, як се стало ся. Треба признати, що порядок був зваменитий, нігде жадного заколоту, ані дисонансу, інформації були точні і ясні, диспозиції вчасні. Головно у тому заслуга п. радника Вахнянина, який як голова ювілейного Комітету своїм високом тактом, незвичайною вічливістю і невсипучою робучестю давав заохоту і прямир заразом для всіх членів Комітету. Поодинокі секції комітету, як концертна, кватерункова, бенкетова і т. д. сповнили з цілою сумлінністю свої завданя. Тож зі сторони галицької єсупільности належить ся велика дяка радникови Вахнянинови, що перший підняв гадку устроєня ювілею, як і п. Волошинянови, як секретареви і цілому ювілейному Комітетови, що помогли єму перевести єю гадку в діло.

Мусимо також прилюдно висказати велику дяку о. О. Ніжанковскому за енергичний і успішний провід в музикальній часті концерту. Уже поминаємо ті передвступні заходи, як порозумінє з «Боянами», вибір і упрощєне солістів, в яких побіч ювілейного Комітету співділав і о. Ніжанковский, але само завданє зіляти всім хорів разом з оркестрою в одну артистичну цілість вимагало гігантської праці. О. Ніжанковский взяв собі за підставу стрійського «Бояна» разом з членами руско-народного театру, яких сам підготував в Стрию. Се був, побіч львівського «Бояна», — не убліжаючи очевидно і другим — осередок великого хору 250 сьвіваків. Що се був добрий спосіб, показало ся зараз на пробах, а ще більше на самім концерті, на яким всі хорові продукції відзначали ся товкстістю виконаня. Тож в першій мірі належить подякувати сєму визначному диригентови, а відтак і всім п. диригентам поодиноких «Боянів» і їх членам, що своєю працею причинили ся до великого сьвята, яким нині ціла галицька Русь одушевлена.

Телеграми.

Крім адрес, які вручено ювілятови, а з яких деякі ми вже подали, насіли на торжество ось які телеграми:

Бережани: Великому мистцеви української народної музики, будячому мелодійними піснями прибитий злиднями український народ з вікового сну, шле привіт — *Українська бережанська Гімназ. молодіж.*

Борщів: Творцєви української опери, геніяльно му інтерпретаторови Шевченка і народної пісні, славному українському музикови і композито-

рови в день трицятьпять-літнього ювілею богатої композиторської творчости, пересилає щирий привіт кружок його приятелів з Борщова. Від артистично-драматичного кружка читальній з Борщова: *Сонєвицький, Калитовський, Сколодздр.*

Славному Ювілятови низький поклін і бажанє довгого віку на славу України засилають: — *Юліян і Марія Мудраки.*

Відень: З над вод Дунаю кличемо: Слава! та складаємо повний пошани поклін у стіп гєнія української пісні. *Брик Іван, Люджевич Остап, Білинський Кипріян.*

Городенка: Збирателю і хоронителю української мелодії Миколі Виталєвичу Лисенкови шлють привіт і глибоке поважанє: За Жіночє Товариство *Ємілья Шухевичєва, Марія Окунєвська, за «Руську Бєсїду» Зєнон Лукавєцький, за «Міщанську Родину» Михайло Давришка, за товариство «Сїч» Боклацак, за «Кружок Українських Дівчат» Барбашівна, за «Читальню» Голшовацук.*

Камінка струм: Твоя пісня, Соловію, не вмере, не загине! — *Руське Касино камєнецьке.*

Витай соловію, Вітчий наш Бояне, кріпи твої душі животворною своєю піснею! — *Камєнецька філія «Просьвіти».*

Коломия: Не переставай, наш Бояне, сьвівати нам про Сїч, про могили, нашу славу, за що слава козацькая по всім сьвітї стала. Ми вішнуємо Твоїй силї і слову живому. — Товариство «Родина» в Коломиї: *Галицький голова, Лепкий писар.*

Камінна: Твоїм побутом в столиці Галицької Руси вельми тішимось. За тоту честь складаємо Спаси Біг! і бажанє кріпкості та бодрости до дальших подвигів. Ще не вмерла Україна! — *Читальня «Просьвіти» в Камінній (пов. Надвірна).*

Коломия: У всєнароднє сьвято української народної музики і пісні шле молодіж українсько-руської гімназії в Коломиї Достойному Ювілятови, творцєви народної музики, вирази найглубшого поважаня.

Кремє: Тиртеїв пісні і слова почитанємо, а намять їх од рода в род. — *Павло Чайківський.*

Львів: W dniu święta Łysenki składamy i my nasz hołd przezacnemu Jubilatowi w tem przekonanіu, że pieśń to wspólny skarb całej ludzkości z kajdan niewoli. — *Redakcja Monitora.*

Лісько: Творцєви народної музики глибокий поклін грімким «Слава» шле: — *Хор брацтва церковного в Ліську.*

Маріямпіль: Витай нам, дорогой Гостю! Сердешний привіт щирої жичливости і глибокий поклін високого поважаня творцєви української музики Миколі Лисенкови. — *Читальня «Просьвіти» в Стриганцях.*

Маріямпіль: До борби і праці найкріпить нас Твоя могуча пісня і чарівним родинним звуком хай будить надію кращої будуччини тай нам, український Тиртею! — *«Сокол» в Стриганцях.*

Новий-Санч: Батькови народної української руської музики, славному Кобзарєви-Сьвівакови сотних малоруських пісєнь, Творцєви малоруських опер, Миколі Лисенкови, незабутному гостєви в городі Льва щирий привіт і грімке «Многих Літ!» шле в день його Ювілею гурток любителів його музики з найдальших окраїн України-Руси — з Нового Санча. — *Олена Леонтович, Степан Леонтович, о. Захар Лєхвицький*

Евген Шепарович, Олена Шепарович, Марія Кавтанович.

Петербург: Серцем і душою зєднано з виїшим торжеством в честь нашого геніального композитора. Нехай живе Микола Віталевич Лисенко на славу нашого народу і всего Славянства! — *Олександр Мишуга.*

Петербург: Лину духом до братів Русинів, що витають славного Лисенка — *Василь Горленко.*

Перемішль: Достойного Ювілята, творця української пісні витаємо щирим серцем. Наша дума, наша пісня не вмере не загине. — *Руський Інститут для Дівчат в Перемішлі.*

Порохник: Нашому народному Генієви щирий привіт шле — *„Просвіта“ з Порохника.*

Рагуза: Грай Кобзарю многи літа на славу України, оживляй юнацким співом столітні руїни. — *Доманський.*

Самбір: Прийма, славний Бояне, в день Твого і разом всенародного свята заяву глибокої пошести і сердечні желаня від обжателя твоєї Музи, щобиць в гаразді і добрім здоровлю довгі літа еще складав в дарі рідному народови дорогоцінні жемчуги Твоєї творчости на славу України-Руси! — *Філарет Колесса.*

Сокаль: Народному співачови, Кобзареви України, що поставив нашу пісню на рівні з європейскою, що виказав своїми творами, що наша пісня не вмере, не загине, шлють глибокий поклін — *Сокальські Русини.*

Що зробив для української поезії Шевченко, те зділав для нашої музики Лисенко. Нині кличемо: а ти, Батьку, як сам здоров знаєш, Тебе люди поважають добрий голос маєш. Співай же нам, Орле сизий, ще мнєгі літа. — *Сокальська Філія „Просвіти“.*

Станіславів: Дорогий Соловію України-Руси, витаєм тебе многими літами! — *Станіславські Русини.*

Товмач: Глибокий поклін достойному Ювілятові, великому українському співачови шлють — *Товмачка філія і читальня „Просвіти“.*

Тисмениця: Поклін Тобі, дорогий Микола, генію України! — *Тисменицькі Русини.*

Чортків: Читальня „Просвіта“ в Чорткові здоровить віжним тихим словом славного Лисенка.

Вінці

зложили отей рускі товариства та інституції: 1) Львівський ювілейний комітет, 2) Просвіта, 3) Руска Бєсіда, 4) тов-о Руслан, 5) Народна Рада, 6) Тов. обезп. Дністер, 7) Союз Кредитовий, 8) Сокіл, 9) Акад. Громада, 10) Кружок українських дівчат, 11) Тов. розвою рускої штуки, 12) Бурса промислова, 13) Клюб Русинок, 14) Ред. Діла, 15) Ред. Руслана, 16) Ред. Свободи, 17) Видавничя Спілка, 18) Ред. Гайдамаків, 19) Союз Боянів, 20) тов. Котлярєвского, 21) Зоря, 22) Основа, 23) тов. ім. Шевченка, 24) тов. Воля, 25) тов. кредит. Дністер, 26) тов. кредит. урядників і святичеників, 27) тов. педагогічне, 28) Львівський Боян, 29) Шкільна Поміч, 30) Труд, 31) Урядники Дністра, 32) тов. Народна Торговля, 33) Дирекция руского театру, 34) Dyrekcya miejskiego teatru we Lwowie, 35) Молодїж рускої гімназії у Львові, 36) Молодїж реальної школи у Львові, 37) Тернопільський Боян, 38) Станіславський Боян, 39) Снятинський Боян, 40) Буковинський Боян, 41) Українсько-руські товариства в Станіславові, 42) Дрогобицькі Русини.

Лисенко в Станіславові.

Горяче бажанє станіславської рускої громади, гостити у себе достойного Ювілята увінчало ся успіхом. Добр. Лисенко в дорозі до Чернівців вступив до Станіславова і побув там від 3. до 6. год пополудня. Сей час був для дорогого Гостя одним пасмом величавих, ентузіастичних і сердечних овацій, зготовлених ему станіславськими Русинами.

Вже в Галичи на двірці явив ся тамошний руский «Сокіл» в святичнім строю з відзнаками, ждав на приїзд Ювілята і привитав его сокільским і народним имном.

До Станіславова приїхав Лисенко по 3. годині. На двірці — на який, завдяки вічливости начальника стації не обмежувно вступу, (як се було на львівськім двірці Львів-Підзамче) — зібрало ся до тисячки публіки всіх верств і полів: Інтелігенції, міщан і селян та

сотки шкільної молодїжи. Гостя привитано невмовкаючими окликаму «слава» і заведено до почекальні І класи, де одна з панночок вручила Ювілятові китицю живих цвєтів.

З двірця поїхав Ювілят до товариства «Руска Бєсіда». Дім, в яким містить ся те товариство, прибрано в хоругви, а на балконі виставлено транспарент замазаний зелєнню серед хоругов в народних красках. Просторі комнати товариства заройли ся публікою. В пяти комнатах не стало ні пяди вільного місця. Явили ся Виділові всіх укр.-руских товариств місцевих, «Боян» в комплекті і селянські хори з околиці.

Ювілята привитав на порозі пос. Гурик дуже гарною промовою і подав хлїб-сіл. Серед луваючих оплесків і окликів впроваджено дорогого Гостя до світлиці, обитої і застеленої килимами та мережанками та замазної зелєнню цвєтів. До Ювілята промовив радник Каранович, висловлюючи подяку, що він не жалував труду, аби вступити до Станіславова. Опісля складали Ювілятові привіти децугації селянських хорів. По представленю зібраних почав ся обід, при яким співали на переміну хор з Маріямполя і «Станіславський Боян», а «Сокіл» з відзнаками передефілював перед Ювілятом, співачучи сокільський гимн. При обіді пито тоасти в честь Гостя, причім він тричі забирав голоє. Ювілят висловив радість, що галицька Русь підносить ся і розвиває ся сильно і буйно на всіх областях народного. життя, та що галицькі Русини сьмільно можуть глянути в очи будучности.

Дві години переведені при обіднім столі минули летом стріли, і наблизив ся час відїзду Ювілята в дальшу дорогу. Всі зібрані поїхали з мистцем Лисенком на дворець, де вже ждали сотки народа, аби ще раз глянути на достойного Гостя і попрощати его на дорогу. В годину пізніше Ликола Мисенко був вже в Коломиї.

Державна рада.

Минулого тижня збули ся на засіданях державної ради деякі замітні епізоди, яких ми не могли зазначити з причини браку місця. Отже на засіданю в четвер, минулого тижня вела ся дебата над пильним внесенєм посла Дворжак в справі знесеня §. 14. Дворжак мотивуючи своє внесенє, виголосив предовжезну обструкційну бесїду. Промовляли ще пос. Катрайн, Барайтер і Яворський. З причини бесїди пос. Яворського прийшло було межі Чехами а Поляками до конфлікту. Коли презс Кола польского сказав, що в етенографічних протоколах записані довжезні бесїди, хоч не зовсім докладно, бо їх ніхто ані добре не слухав, ані не міг зрозуміти (притик до Чехів, що они виголошують в парламенті свої бесїди по чеськи), — обрушили ся дуже ческі послы а посол Хоц крикнув: Яко Славянин не повинні Ви так говорити. — Пос. Яворський: Говорю так, як думаю. Другий притик до Чехів зробив пос. Яворський тим, що сказав, що в палаті послів уживає ся лиш аргументу «юстамент». З того прийшло опісля межі чеськими а польскими послами до острої перепалки в кульорах, котра остаточно закінчила ся помирєнем під тим услівєм, що пос. Дворжак дасть устну відправу пос. Яворскому. Отже при кінци дискусії висказав пос. Дворжак своє пожалуванє, що так сьва голова (пос. Яворський) кинула Чахам в очи такі слова в хвили, коли они ведуть борбу не лиш в своїм інтересі, але й в інтересі всіх славянських народів в Австрії. Опісля при поімєнним голосованю відкинено пильність внесеня 135 голосами против 70. При голосованю прийшло ще до комічної сцени. Коли Чехи голосуючи відповідали „ано“, крикнув пос. Штайн по англійски „ес“ і викликав загальний сьміх. Він додав тоді, що буде ще учити ся по китайски, щоби умів по китайски голосувати.

На засіданю палати послів в пятницу по дебаті над кредитом запомоговим з причини нещастя елементарних предложив президент палати, щоби слідуюче засіданє відбуло ся в середу дня 9. с. м., а при тім і подав порядок дневний того засіданя зложеной з чотирох точок. Тоді поставив пос. Шрафль внесенє, щоби на першу точку порядку дневного того засіданя

поставити звіт комісії, вибраної для реформи регуляміну. Коли прийшло до голосованя, всі партії одиодношно голосували за тим внесенєм, а Чехи відложили свої пильні внесеня, так само зробив і пос. Катрайн зі своїм пильним внесенєм в справі провізорії бюджетової. Отже порядок дневний є такий: 1) Звіт комісії в справі зміни регуляміну; 2) доповняючі вибори до комісії; 3) звіт комісії військової о підводах для війска; 4) звіт комісії в справі знесеня §. 14; 5) звіт комісії для податку від цукру о заказі районоваїя бураків; 6) звіт комісії легітимацийної; 7) звіт комісії правничої о законі в справі авскультантів.

Правительство предложило в пятницу закон о рекрутах на 1904. р. Проект сего закона предкладає, що для удержаня війска, маринарки і краєвої оборони має ся вибрати як давніше так і на 1904. р. 103100 рекрутів, а то принадаючих з того числа на краї австрійські 59.024 і 14.500 рекрутів для краєвої оборони. При тім подало правительство приватно до відомости, що й в слідуючім році число рекрутів не буде збільшене.

Вчєрашне засіданє палати послів розпочало ся відчитуванєм впливів, між якими находить ся інтерпеляция п. Брайтера в справі рабункової господарки львівского магістрату. Відтак президент міністрів др. Кербер відповів на ряд інтерпеляцій, між иншими в справі реформи адміністрацийного поступованя, в справі спиритусового контингенту і предложєня контингентового закона що-до спиритусу. Опісля відповідав міністер залізниць др. Вітек на інтерпеляції.

Переходячи до дневного порядку, іменпо до наглого внесеня п. Форшта в справі зміни конституції, президент заявив, що понеже в тій самій справі вилинуло ще два наглі внесеня пп. Романчука і Елєнбогена (соц.), тому всі ті внесеня піддасть разом під наради.

Відтак заняв слово п. Форшт (Молодочєх) і в тривгодинній промові представив проект нової, федералєстичної конституції, опертій на виборчій ординації без курій, а з загальним правом голосованя, лишєнь з цензусом просвіти. Палата вельмож повинна би складати ся з делегатів поодиноких країв. Выборче право до соймів мало би бути також змінене в дорозі соймового законодательства на основі знесеня курій, опертих на заступєтві класових інтересів, а утворєня національних курій. Дальше внесенє означє законодатну компетенцію соймів і державної ради. До державної ради належали би тільки виїшні справи, війскові, скарбові і дотичачі цілости держави, вкінци торговельні. Виконуюча краєва власть має спочивати в руках краєвих шєфів, відвічальних перед соймами. Відтак внесенє говорить про судову і скарбову реформу. Що-до лязкової справи, то внесенє установляє рівноправність всіх краєвих мов і говорить про средства охорони національних меншностей. О год 6. вечєром по промові пос. Форшта відрочєно засіданє до нині.

Нагле внесенє пос. Романчука і тов.

в справі вибору комісії, зложеної з 37 членів, для виготовленя закона о народностях і язикового, реформи ординації виборчої до державної ради, закона о установленю трибуналу для виборів і вкінци для виготовленя зміни регуляміну палати послів:

Треваючий від 6 літ розлад в палаті послів шкодить не тільки економічним інтересам всего населєня, але він може навіть насувати питанє, чи взагалі є у нас який парламент, а дальше ослабленє силу і навіть захитувє істнованє нашої держави.

А таки річ певна, що всі сторонництва бажать так добре удержаня парламенту як і удержаня та скрілєня держави, — певно, що кожде з них бажє парламенту і держави, уладженій по своїй мисли. Дальше річ певна, що уздоровленє парламенту і держави може наступити не через частинні порозуміня ані через частинні реформи, ані через саму зміну регуляміну. Навіть коли би зміна регуляміну — чого не можна припускати — удала ся, виринули би нові труднощі, котрі могли би наново спровадити острый стан. Так само річ певна, що годі правити політикою з дня на день, політикою відкладаня, латаня і ліплєня, а до-

Н О В И Н К И.

конче треба основно і скоро зарадити теперішньому лихови та вічно наново вириваючим трудностям, щоби вкінці раз довести до такого тривкого стану, котрий би, не виключаючи спорів сторонництва, держав їх в межах більшого спокою, а особливо щоби всім народностям держави давав спримогу свободного розвитку без тяжких конфліктів.

Довести до такого стану є річ парламенту хіба що те саме сталось би без парламенту в дорозі октройованя. Щоби до такого стану довести, треба:

1. закона о народностях і язикового;
2. реформи виборчої і zarazом утвореня нового регуляміну і трибуналу для виборів.

Щоби уложити ті закони, не тільки безусловно потрібні, але особливо в сій хвилині, треба вибрати комісію, котра мусить бути зложена з заступників всіх народностей держави і по можливості усіх сторонництва. Комісія мала би складати ся з 37 членів, котрих вибрали би поєди кождої народности зпоміж себе після численности тої народности, до котрої належать. І так німецькі посли мали би вибрати з поміж себе 13 членів до комісії, чеські посли 8, польські 6, рускі 5, словінські 2, італійські, сербо-хорватські і румунські по одному.

Комісія мала би поділитися на три секції по 12 членів; одна з тих секцій занялась би виготовленем закона о народностях і язикового, друга виборчою реформою, третя реформою регуляміну і утворенем трибуналу для виборів.

Комісія дістала би двомісячний речинець для виконаня своїх задач. До того часу мав би панувати розем, так щоби поодинокі народности і сторонництва не порушували в тім часі жадних національних і політичних спорів, а правительство, щоби зарівно безсторонно відносило ся до всіх народностей і сторонництва.

Правда, що й се можливе, що, забираючи ся до порішення так дразливих і трудних задач, лише прискіпять ся кризу, замість її усунути; але з другої сторони супротив тої можливости є річ цілком певна, що без як найскорішого порішення тих задач криза є неминуча. Се показує дотеперішній досвід, безуспішність всіх заходів, всілякі шкоди, які вже повиходили, і вкінці теперішній повросту сумний стан в нашій палаті послів.

З уваги на те все подаємо отсе внесенє:

Висока палата звольте ухвалити: „Має ся вибрати комісію, з 37 членів зложено, щоби до двох місяців виготовила і палаті передала проєкти:

- 1) закона о народностях і язикового, котрий постановляв би спосіб виконаня 19-ого артикула основних законів;
- 2) реформи виборчої ординації для державної ради зі змінами законів з д. 21. грудня 1867 (В. з. д. ч. 141), з д. 2. цвітня 1873 (В. з. д. ч. 40.), з д. 12. падолиста 1886 (В. з. д. ч. 162) і з д. 14. червня 1896 (В. з. д. ч. 168 і 169.);
- 3) проєкт закона про утворенє трибуналу для перевіреня оспорених виборів до державної ради;
- 4) зміну закону з д. 12. мая 1873 (В. з. д. ч. 94) в справі регуляміну державної ради.

Се внесенє має прийти під нараду палати з усіми скороченнями по мысли § 42-ого регуляміну і з упрощеннями по мысли § 43-ого, а евентуально на надзвичайнім засіданю палати.

У Відні д. 2. грудня 1900.

Романчук, Василько, Др. Кос, Вас. Яворський, Др. Король, Барвінський, Пігуляк, др. Гладишовський, др. Феряціч, Плямск, Габеріч, др. Штражер, др. Луц, Пернерсторфер, др. Еленбоген, Цигр, Ельберш, Йос. Гліх, Гибеш, Рігер. Шульмавр. Дашинський, Зайц.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІІ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглої та о присднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скільки запас вистане, всі попередні числа з фейлетоном „Записки лікаря“.

На грошевих переказах просимо дуже чинко виписувати адресу: „Адміністрація часопису Руслан“.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Стефана, Іринарха; рим-кат. Дамазія. — В суботу: руско-кат. Парамона, Филумена; рим-кат. Александра.

— **Пожарний „Сокол“ в Миклашові,** львівського повіта, засновано на статутах „Сокола“ у Львові. Статут затвердило вже намісництво.

— **Для Львовян.** Дня 13. с. м. в суботу відбудуть ся на Бесіді (Ринок ч. 10) вечерниці (св. Андрея) свято-андріївські з дуже веселою і широкою програмою.

— Відложений з минулого тижня відчит д-ра Франка: „Герой по неволи“ відбуде ся в четвер о 6 год. вечером в сали викладовій в пасажу Миколая. Вступ від особи 10 сот., молодіж 5 сот. — *Виділ тов-а „Кружок укр. діячат“.*

— **В дівочім інституті Тов-а педагогічного** у Львові є чотири місця вільні. Зголошеня о прийнятє треба адресувати до Комітету сего інституту на руки п. Білецької (ул. Николая ч. 8), або прямо до інституту (ул. Куркова ч. 29).

— **Від Виділу Тов-а педагогічного.** На фонд запомоговий для учителів вианула від 1. лютого 1903 з дрібних датків, які збирали переважно учителі народні, квота 408 К 77 сот. До розділу межі вдови і сироти по учителях Русинах і членах Товариства, а евентуально межі самих потребуючих учителів Русинів і членів припаде сума 204 К 38 сот.; друга половина дописує ся після статутів до корінного фонду. Потребуючі вдови, сироти і учителі звольте внести поданє на руки касєра Товариства найдальше до 15. грудня. Рівнож звольте від себе Виділи філій як і сі, котрі займали ся збиранєм жертв, подати імена потребуючих.

На відозву до загалу наших патріотів вплинуло з жертв на удержанє семинарії жіночої, якої потреби місячні вносять два рази тільки, що оплати від нечисленних учениць, квота 182 К 12 сот. Виділ складає за ті жертви сердечну подяку, но понеже они лишень на покритє видатків в однім місяці вистарчають, тому звертаєсь Виділ знов до щирих народодлюбців з прошенєм, щоби не забували нігде і ніколи о нашій першій приватній семинарії жіночій і присилали жертви на сю високу ціль. При торжествах і коляді нехай лине від уст до уст слово: просимо о даток на удержанє семинарії жіночої у Львові.

— **Судова розправа проти п. Мих. Петрицького,** як ми згадували, почала ся вчєра. Акт обжалованя, виготовлений прокуратурою, закидує п. Петрицькому, що він пропагує в своїм тижчевнику „Гайдамаки“ ненависть до „братнього“ народа Поляків загалом. Сама назва тижчевника „Гайдамаки“ — як каже прокуратура — вказує на ворожий настрій заміщених там статей проти Ляхів, як згідно називає ся там Поляків. Акт обжалованя переходить по черзі всі інкриміновані статі, сконфісковані в своїм часі прокуратурою, і вказує вимкками з них, що п. Петрицький одним словом голосив засаду: „За Сян з Поляками“. Відчитанє акту обжалованя забрало повад дві години часу, бо на жаданє трибуналу судіїв присяжних, які майже всі є Поляками, відчитано єго також по польски.

Обж. Петрицький не почувєє ся до вини і заявляє, що найліпшим доказом кривд, які терпить руский варід, є хочби той факт, що сей акт обжалованя зредаговано в двох мовах. Назви „Лях“ не уживав він в обидливім значіню; таж у Конопницької і у Залєського говорить ся про Ляхів і про ляцке племя в додатнім значіню. Чи ширив ненависть? Ненависть ширить той, хто поступає протизаконно, а не той, хто подає їх до публичного відома. Обжалований готов привести приміри рускої мартирології з власного досьвіду. Оповідає, що в січні 1898. р. напала на него в Жидачеві в присутности 150 людий една кліка і побіла так, що лежав 3 місяці смертельно недужий. Тої самої ночі поколено ножами иншого руского агітатора, Андруся Берника. По думці обжалованого ходило в обох тих случаях о політику. Коли він 1901. р. обзидив села яко кандидат на посла, не позволяли єму правительственні комісарі корнетати з горожанських прав, бо увязнювали єго все під закидом бурлацтва, або переганяли єго з місця на місце. І в 1902. р. зазнав обжалований кривд, бо арештовано єго яко мнимого ініціатора страйків в Гусятинщині, отже перековав ся на власній шкірі, що Русинів винято зид права.

На питаня предсідателя відповідає обжалований, що скінчив 6 гімназійських клас і учительську семинарію; описля перенешено єго яко учителя 8 разів так, що він мусів покинути учительське званє і заложити собі торговлю в 1891. р. в Жидачеві. В свободних хвилях віддавав ся публіцистичі. Від 1902. р. видає тиждєвник „Гайдамаки“.

Ту відчитав предсідатель програмову статью „Гайдамаків“, поміщену в першім числі. Описля зачитав обжалованого, дячого він вибрав на

титул часопису назву: „Гайдамаки“. П. Петрицький відповів на се, що хвалив у своїй вступній статі лише завязість і рішучість гайдамаків в обороні народних прав. Єму ходило також о підчерженє демократичного устрою козацчини, а коли назвав свою часопись „Гайдамаками“, то стало ся се з іроніі, бо Dziennik Polski називав так все Русинів. Дальше зазначає, що під дописами підписували ся поважні патріоти словом „Гайдамаки“. Обжалований жалує ся, що сконфісковані в „Гайдамаках“ статі передруковував Dziennik p., і не був сконфіскований. — О 2. год. пополудня перервано розправу до вини.

Розправа покінчить ся нині. По переслуханю обжалованого адв. др. Могильницький жадав, аби назначено иншу лаву судіїв присяжних, бо, як показало ся, теперішна не розуміє добре по руски. Трибунал не прихилив ся до сего жаданя.

Описля предсідатель трибуналу відчитав питаня, які мають рішити присяжні судії. Промовляли ще прокуратор др. Левицький і оборонець др. Могильницький, почім судії присяжні пішли на нараду.

— **Крадіж в поchtовім возі.** Оноді в ночі в Новім Санчи украдено з поchtового воза, який повертав з залізничі до міста, мішок з грінми. Злодій дїбрав ся до середини через дверцята, які поchtовий возний Іван Навроцький забув замкнути. Злодія ще не висліджено, але підозріне о крадіж упало на помічного поchtового вознього Рижака, який не був тоді в службі і мав волочити ся цілу ніч по місті. Рижака замкнуто до слідчої в'язниці, а шкоду, яка має вносити 3.905 К, обезпечено на реальностях Навроцького, бо єго підозрівають о змову з Рижакком. Навроцького усунено зі служби і заряджено проти него слідство. Однак полишено єго на вільній стопі, бо нема обави, аби він покинув свій значний маєток і утік.

— **Роздор межі польскими академіками.** Вшехпольска нетерпимість не лише доскулно дає ся відчути рускому народові, але почули є і польські людовці та соціялісти. Вшехполяки, як звисно, звоювали провід в „Чительні академічій“ і так поводили ся з товаришами з названих партій, що ті в числі 121 зголосили оноді на руки виділу свій виступ з товариства. Людовці-академіки мають заснувати своє власне товариство.

— **Заснути рад би я глибоко...**

Заснути рад би я глибоко
Із співом лебединим,
Замкнуті раз втомленє око,
Заснути рад би я глибоко
Мов камінь в плесі синім.

Заснути рад би я на волі
Під дубом у затінку,
Приспати раз у серці болі,
Заснути рад би я на волі
В віночку із барвінку.

Ілько Гаврилук.

— **Повені.** В послідних днях падали зливні дощі в Кронїїті, Істриї, Країні, в полудневій Угорщині, в Босні і Герцєговині і в Сербії. Наслідком дощів вилили всі ріки в тих краях і нанесли веллчезні шкоди.

— **На шкіньну оплату** для убогого ученика рускої гімназії, який не з власної вини одержав недостаточну ноту з пильности, просимо о ласкаві датки на наші руки. Речинець заплаченя 40 К кінчить ся з днем 15. с. м.

Родимці! Памятайте на селянську бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Телеграми

з дня 10. грудня.

Відень. На виїшнім засіданю державної ради пос. Романчук мотивував наглість свого внесеня в справі вибору комісії для обробленя проєкту зміни конституції.

Будапешт. На вчерашнім засіданю сойму фракція Седеркеніого провадила дальше технічну обструкцію через ставленє поправок до протоколу. По кількох ще обструкційних промовах відложено дискусію над конїнгентом новобранців до нині.

Будапешт. Хорватський сойм скликано дня 15. с. м.

Мадрит. Помер архієпископ Валенції, кардинал Геррера.

Господарські, промислові і торговельні вісти

Рахунок Красового Товариства кредитового урядників і св'ящеників, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць падолист 1903.

I. Стан довжний:

- 1) Удїли членів 14.209 К 76 с.
2) Фонд резервовий 809 „ 22 „
3) Вкладки щадничі
а) стан на початку місяця К 74.171 с. 91
б) вложено в жовтні „ 5.318 „ 90
разом К 79.490 с. 81
в) винято в жовтні К 3.850 „ 28

- Повістає з кінцем місяця 75.640 К 53 с.
4) Сальдо побраних процентів . . . 4.065 „ 62 „
5) Побрана провізія від посередництв в обезпеч. жит. 548 „ 74 „
6) Непіднята дивіденда 78 „ — „
7) Кредит банковий 5700 „ — „
Сума 101.051 К 87 с.

II. Стан чинний.

- 1) Позички уділені на скрипти і векслі:
а) стан на початку місяця К 95.004 с. 22
б) уділено в падолисті „ 13.228 „ —
разом К 108.232 с. 22
в) сплачено в падолисті „ 11.223 „ 83
Стан з кінц. місяця 97.008 К 39 с.
2) В щадницї почт. (оборот чековий) 400 „ 98 „
3) Льокадії в товариствах кред. і банках 1.151 „ 12 „
4) З рахунку ріжних сторін 58 „ 34 „
5) Движимости 492 „ 00 „
6) Кошти заснованя 386 „ 30 „
7) Кошти адміністрації 911 „ 38 „
8) Готівка в касі 643 „ 36 „
Сума 101.051 К 87 с.

Членів прибуло 6, убуло —, остає в кінцем падолиста 1903 всіх членів 329 з 380 декларованими удїлами в сумі К 19.000.—. Удїл членський 50 кор. платний також ратами; вписове 2 К. Товариство приймає вкладки щадничі на 4 1/2 %, позички удїляє на 7 %. Також посередничить Товариство в заключуванню обезпечень на житє всякого рода і удїляє дотичних інформацій безплатно.

Львів дня 30. жовтня 1903.

Дирекція.

Студент III р. прав прийме денебудь і яке-небудь відповідне занятє. Зголошення через Адміністрацію «Руслана». 72(1-3).

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 1. до 15. грудня 1903.

величава програма:

- 1) Увертура. (Реклямограф). 2) The three Pavey's, акробати на головах і руках. 3) The Youngers, (креолі) американські сьпиви і танці. 4) Black and White, америк. ексцентрики зі своєю музикальною повестію: їзда дорожкою з перепонами і живий музикальний осел. 5) Біоскоп. 6) Людвиковский з новим репертуаром. 7) The Wally-Hoste, комічно-гумористична комбінація. 8) Орхестра. 9) Сестри Sylva, артистки на подвійнім трапезі. 10) René Debauga славна представителька хромоплястичних пов. 11) The 5 Trenellos, акробати зі сценою «Souper по бали». 12) Американський біоскоп.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлю і св'ята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Видає і відповідає за редакцію Лев Лопатинський.

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіти» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видає сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. «ПОЕЗИЯ Т. ШЕВЧЕНКА». Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на віір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надїсланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВИТИ» у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Читайте!

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Віддїл депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартїсні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї ванцирній сховок до виключного ужатку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переходувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдодївнійши зарадженя. Принцип дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлі депозитовім.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ

удїляє своїм членам на 5 1/2 % і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ

позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1.239.243 корон.

Членом

може бути тільки обезпечений тревало в «Дністрі» від огню.

Удїл

членський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2.391 а 2.501 удїлами на 125.050 К.

Вкладки

щадничі приймає «Дністер» і опроцентовує по 4% від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1.103.333 корон.

Чистий зиск

розділяє ся частію на дивіденду для членів, частію на публичні добродїїні цілі: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ

в справах позичок удїляє Дирекція і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦІЯ.

Важне для Читальнї „Просьвіти“.

Сими днями видає Товариство «Просьвіти» новий наклад грамот для членів Читальнї «Просьвіти». Кожда Читальня «Просьвіти» повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів.

Цїна 100 штук з пересилкою поштовою 4 корони 55 сот. Цїна 50 штук з пересилкою поштовою 2 кор. 55 сот. Висилає ся тільки за попередним надїсланєм грошей.

Канцелярія Товариства „Просьвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропільській книгарні у Львові.

ул. Руска ч. 3. Цїна з поштовою оплатою 25 сот.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with columns for train direction (до Львова, зі Львова), departure/arrival times, and destinations. Includes a 'Ніч' section for night trains.

ЗАМІТКА: Пора нічна числїть ся від 6. години вечером до 59. години рано.

Час середно європейський ріжнить ся від часу львівского о 36. минут, а від часу середно-європейского о 12. год. 26. мін. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залїзнич. державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє пояснєнь в справах залїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзд.

З друкарні В. А. Шийковського.